

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

NADİR GÜNDOĞAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9337)

Karar Tarihi: 19/7/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Kadir ÖZKAYA
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Yakup MACİT
Başvurucu : Nadir GÜNDOĞAN
Vekili : Av. Rasim AYHANER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tapu iptali ve tescil davasında usul ve kanuna aykırı karar verilmesi ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/6/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
8. Başvurucu 56 yaşında olup Eskişehir'in Mahmudiye ilçesinde ikamet etmektedir.
9. Başvurucunun iddiasına göre babası İ.G.nin 11/12/1982 tarihinde vefatıyla tüm mirasçılar 22/3/1985 tarihli rızai taksim sözleşmesi (sözleşme) düzenleyerek muristen intikal eden taşınmazları paylaşmışlardır.
10. Başvurucu 20/12/2001 tarihinde Mahmudiye Asliye Hukuk Mahkemesine açtığı davada, sözleşmeyle taşınmazların mirasçılar arasında paylaştırıldığını ancak taksimin tapuya yansıtılmadığını belirterek sözleşme hükümlerine göre taşınmazların tapuya kayıt ve tesciline karar verilmesini talep etmiştir.

11. Mahmudiye Asliye Hukuk Mahkemesi 5/3/2009 tarihli kararında davaya dayanak teşkil eden belgenin mahiyeti ve itibar edilebilir nitelikte olup olmadığı hususunun öncelikle halledilmesi gerektiğini, bahsi geçen belgenin Mahmudiye Asliye Ceza Mahkemesinin E.1996/61, K.1998/51 sayılı dava dosyasına konu olduğunu, bu dosyada davacı Nadir Gündoğan'ın özel evrakta sahtecilik suçu nedeniyle sanık olarak yargıldığını, davalılardan N.G.nin ceza davasına müdahil olarak katıldığını, yargılamada rızai taksim senedinin Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Fizik/Grafoloji İhtisas Dairesince incelendiğini, Adli Tıp Kurumu raporunda 22/3/1985 tarihli senette pulların üzerine gelecek şekilde atılan imzaların ve parmak izi mürekkebinin pulların üzerine ve dışına yoğun bir şekilde dağıldığını, pulların yapıştırılmasında kullanılan yapıştırıcı nedeniyle oluşan kayganlık sonucunda sağlıklı bir şekilde inceleme yapılamadığını, dolayısıyla bunların hangi şahısların eli ürünü olduğu hususunun tespit edilemediği görüşüne yer verildiğini, Mahmudiye Asliye Ceza Mahkemesince bu rapora itibar edilerek delil yetersizliğinden N.G.nin beraatine karar verildiğini, davacının taksimin varlığını, taksime bütün paydaşların veya yetkili temsilcilerinin katıldığını, haricî taksimin hiç bozulmadığını kanıtlayamadığını, taksim sözleşmesinin Mahmudiye Asliye Ceza Mahkemesinin E.1996/61, K.998/51 sayılı dosyasında bulunan Adli Tıp Kurumu Fizik Grafoloji İhtisas Dairesinin 1/6/1998 tarihli raporuna göre taraflara ait olup olmadığının tespitinin mümkün olamayacağını kesinlik kazandığını, bu açıdan bu senede dayanılarak iptal, tescil talebini kabul etmenin mümkün olamayacağını belirterek davayı reddetmiştir.

12. Bu arada Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulunun 15/6/2012 tarihli kararı ile Mahmudiye Adliyesi kapatılmış, dosya Çifteler Asliye Hukuk Mahkemesine (Mahkeme) devredilmiştir.

13. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin (Daire) 24/9/2012 tarihli kararıyla onanmıştır.

14. Karar düzeltme talebi Dairenin 10/4/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

15. Ret kararı 13/5/2014 tarihinde başvuruca tebliğ edilmiş ve başvuruca 11/6/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 19/7/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Yargılamanın Sonucunun Adil Olmadığına İlişkin İddia

17. Başvuruca, 22/3/1985 tarihli sözleşme ile ilgili yargılamada bilirkişi incelemesi yapılmadığını, Asliye Ceza Mahkemesi dosyasında alınan bilirkişi raporuyla yetinilmesinin hukuken mümkün olmadığını, bu açıdan bilirkişi incelemesi talebinin Mahkemece değerlendirilmemesinin hukuki dinlenilme hakkını ihlal ettiğini, yine keşif sırasında dinlenen tanık beyanları, taksimin varlığını ispatladığı hâlde Mahkemenin bu beyanları da göz ardı ederek karar verdiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

18. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak derece mahkemeleri önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile derece mahkemelerince uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun esas yönünden adil olup olmaması bireysel başvuru incelemesine konu olamaz. Bunun tek istisnası, derece mahkemelerinin tespit ve sonuçlarının adaleti ve sağduyuyu hiçe sayan tarzda açık bir keyfilik içermesi ve bu durumun kendiliğinden bireysel başvuru kapsamındaki hak ve

özgürlükleri ihlal etmiş olmasıdır. Bu çerçevede, kanun yolu şikâyeti niteliğindeki başvurular açıkça keyfilik bulunmadıkça Anayasa Mahkemesince incelenemez (*Necati Gündüz, Recep Gündüz*, B. No: 2012/1027, 12/2/2013, § 26).

19. Başvurucunun ihlal iddialarının, yukarıda belirtilen içtihat kapsamında kanun yolu şikâyeti niteliğindedir. Somut olayda Mahkeme, başvurucu ve davalı tarafın iddia ve savunmalarını incelemiş, ilgili Kanun hükümlerini somut olay çerçevesinde değerlendirmek ve davanın esasıyla ilgili olduğu gerekçesiyle Adli Tıp Kurumu raporuna itibar etmek suretiyle (bkz. § 11) davanın reddine karar vermiştir. Mahkemenin gerekçesi ve başvurucunun iddiaları incelendiğinde, iddiaların özünün Derece Mahkemeleri tarafından hukuk kurallarının ve delillerin değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında isabet olmadığına ve esas itibarıyla yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

20. Açıklanan nedenle başvurunun bu kısmının, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

21. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

22. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

23. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği tarih, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

24. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, §§ 41-45).

25. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında başvuru konusu davada yaklaşık 12 yıl 3 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

26. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

27. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

28. Başvurucu yeniden yargılama ve 40.000 TL manevi tazminata karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

29. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

30. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 16.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

31. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç, 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Yargılamanın sonucunun adil olmadığına ilişkin iddianın KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 16.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

D. 206,10 TL harç, 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Çifteler Asliye Hukuk Mahkemesine (Kapatılan Mahmudiye Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2001/92, K.2009/13 sayılı dosyası) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 19/7/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ